

Organiseringen af almen praksis i Danmark og principal-agent relationen

af cand.oecon., ph.d.-studerende Line Bjørnskov Pedersen

Baggrund

Traditionelt set har de praktiserende læger i Danmark organiseret sig i solopraksis med et mindre antal ansatte. I de senere år har der dog været en tendens til, at praktiserende læger nedsætter sig i større praksis, hvor de deler praksislokaler, udstyr og personale med andre praktiserende læger.

Denne trend er afledt af forskellige motiver – blandt andet muligheden for at dele omkostninger til klinikpersonale, udstyr osv., men også muligheden for at substituere og komplementere hinanden og derved øge potentialet for specialisering og fleksibilitet i arbejdstider og arbejdsopgaver har betydning. Desuden oplever Danmark som mange andre europæiske lande en mangel på praktiserende læger – specielt i yderkantsområderne.

Sundhedsmyndighederne mener, at organiseringen af praktiserende læger i større praksis kan afhjælpe nogle af problemerne med mangel på praktiserende læger samt øge efficiensen, hvis de praktiserende læger deler klinikpersonale, og hvis personalet overtager nogle af de opgaver, som den praktiserende læge traditionelt har varetaget.

Formål

Formålet med dette projekt er at afdække de praktiserende lægers præferencer for organisatoriske emner i almen praksis, for at undersøge

- 1) hvorvidt de praktiserende lægers præferencer er overensstemmende med sundhedsmyndighedernes ideer og ønsker
- 2) hvorvidt de praktiserende lægers præferencer er konsistente med patienternes præferencer (hvilket ligeledes medfører præferenceafdækning af patienterne) og
- 3) hvorvidt kommende praktiserende læger har de samme præferencer for organiseringen af almen praksis som deres fremtidige kollegaer, sundhedsmyndighederne og patienterne.

Metode

Den metode, der anvendes til at undersøge præferencerne for organiseringen af almen praksis, kaldes diskret valg eksperimentet og bygger på afvejninger mellem forskellige karakteristika ved et gode.

Diskret valg eksperimentet er en direkte præferenceafdækningsmetode baseret på random utility theory og Lancasters økonomiske teori om et gode. I diskret valg eksperimentet bedes respondenterne om at vælge deres foretrukne praksis fra et sæt af hypotetiske praksis med forskellige karakteristika. Ved at sammenligne nyttevægtene for de forskellige karakteristika er det muligt at beregne den marginale substitutionsrate og derved få et billede af attributternes relative vigtighed. Hvis en af attributterne er en omkostningsattribut, er det muligt at beregne marginale betalingsviljer for de andre attributter, der indgår i undersøgelsen.